

A sírok jellemzően Ny–K-i tájolásúak. Több gyermeksírt is feltártunk. A leánysírokban, néhány esetben, pártamaradványokat, párizsi kapcsokat, egy-egy sírban pedig egy öntött ezüst és egy öntött bronz ruhakapcsot találtunk. A ruhakapcsok a 15–16. századra keltezhetők. Az egyik sírban ezüstdől készült, négyszirmú virággal díszített övkészlet és aranyozott párta is előkerült.

A temető sírjainál korábbi 1 őskori és 2 Árpád-kori gödör. Az őskori gödörben közelebről meg nem határozható díszítetlen, rosszul kiégetett durva kerámiatöredékeket, az Árpád-kori gödrökben fenékbélyeges kerámiatöredéket, valamint bekarcolt hullámvonal-köteggel díszített edény perem- és oldaltöredékeit tártuk fel. A fenti objektumokon kívül 2, régészeti korból származó, azonban leletanyag hiányában ismeretlen korú árok is előkerült.

Munkatárs: Susits Dianna Zsuzsanna.

K. TÓTH GÁBOR – BEDE ÁDÁM

Makó, Járandó (KÖH 52731)

(Csongrád megye) R, B, Sza, Á

A lelőhelyen 2012–2013-ban végzett feltárásokról a részletes tanulmányt lásd: Herendi Orsolya–Sóskuti Kornél: Réz-, bronz-, római, Árpád-kori településnyomok és temetkezések Makó, Járandóról. (Előzetes jelentés az M43, 37., HT 40. lelőhelyen végzett régészeti feltárásokról). In: Kvassay Judit szerk.: Régészeti kutatások Magyarországon 2011–2014. Budapest 2016, 30–50.

136. Marcali, Lóki-dűlő (KÖH 94479)

(Somogy megye) Kő

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága (a Kaposvári Rippl-Rónai Múzeum jogelődje) dolgozói 2012 június–júliusában és novemberében végezték a 68-as sz. főút átépítéséhez készített előzetes régészeti dokumentációhoz kapcsolódó terepbejárásokat. Az érintett területről 23 lelőhely volt ismert. Ezek területét próbáltuk pontosítani, valamint a korábban bejáratlan területeken újabbakat keresni. A nyári hónapokban a közepesen magas és magas kukoricában, napraforgóban, illetve a szántott területeken, novemberben, a korábban gabonával fedett, és mostanra felszántott, illetve cukorrépával vagy még nem túl magas repcével fedett területeken tudtunk terepbejárást végezni.

Több lelőhely területét sikerült pontosítanunk vagy módosítanunk, emellett 2 új lelőhelyet találtunk: Marcalitól É-ra, a Lóki csárdától ÉK-re, Marcali, Lóki-dűlő; Szenyértől és a szenyéri földváltól É-ra, a Szenyér, Kertekalja-dűlő középkori lelőhelyet azonosítottuk.

Munkatársak: Németh Péter Gergely, Nyári Zsolt, Cserép Tamás.

MOLNÁR ISTVÁN

137. Marcali határa

(Somogy megye) U, R, B, N?, Á, I

A 68-as sz. főút Marcalit elkerülő szakaszán az alábbi kutatásokra került sor.

Boronkai út (KÖH 66876): A lelőhely Marcalitól K-re található, a Boronka felé vezető út két oldalán helyezkedik el. A lelőhelyen 2010-ben a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai kezdték meg a próbafeltárást, Gutay Mónika vezetésével.³⁸ A 2010-es feltárás eredményei alapján csak részleges feltárássra került sor 2012-ben. A Boronkai úttól É-ra eső rész elfedésre került, a földmunkával a tervek alapján erősebben érintett D-i részen a 2010-es szelvények kiterjesztésével teljes feltárást terveztünk.

2012. október 10–21. között feltártuk a lelőhely nyomvonalba eső részét. A területen a gépi nyésés után tudtunk elkezdni dolgozni, ám a gépi és a kézi földmunka is nehezen haladt a nagyon száraz talajban. Az objektumok továbbra is nagyon elszórtan jelentkeztek, összesen 21 objektumot tártunk fel (59–79. objektum). A feltárt objektumokból viszonylag kevés leletanyag, elsősorban kerámia került elő, ennek alapján az objektumok többsége a neolitikus dunántúli vonaldíszes kerámia kultúrájába sorolható, egy részének kora egyelőre nem határozható meg. A feltárt terület É-i részén elfogytak az objektumok, így 1792 m² terület feltárással befejeztük a munkát. (Ebből negatív terület 54 m².)

Munkatárs: Cserép Tamás, Nyári Zsolt technikusok.

HONTI SZILVIA – VARGA MÁTÉ

Halastói-dűlő (KÖH 66874): 2010-ben a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat szondázó ásatást folytatott, majd Nemzeti Örökségvédelmi Központként megkezdte a megelőző régészeti feltárást. Összesen 630 objektumszámot osztottak ki, és ennek kb. a felét teljesen feltárták.³⁹ Így a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum által folytatott feltárást az É-i felületen, a köztes, lehumuszolt, de feltáratlan felületekre terjedt ki, míg a D-i felületen a feltárást humuszolás előzte meg.

2012. október 3. és november 13. között befejeztük az É-i részen az elmaradt objektumok kiásását, valamint elvégeztük a lelőhely D-i végéig a nyomvonal teljes szélességében a régészeti jelenségek kimentését. Összesen 257 régészeti objektumot tártunk fel. A teljesen feltárt terület nagysága 6319 m². A feltárást során a települési objektumok számos formáját megtaláltuk: cölöplyukak, tárolóvermek, árkok, munkagödörök, anyaggyerőhelyek, kenyérsütő kemencék mellett kutakat is azonosítottunk.

A legidősebb jelenségek, a NÖK feltáráshoz hasonlóan, a középső neolitikumból származnak (közép-európai vonaldíszes kultúra). Ebből a korszakból, a változatos edényformák mellett, sok kőeszköz is előkerült.

A legtöbb objektumot a kései neolitikumhoz tartozó lengyeli kultúra szolgáltatta. Két nagy méretű, oszlopszerkezetes ház maradványát találtuk meg a kiemelkedés tetején. Az egyik ház Ny-i oszlopsora túlnyúlt a szelvényhatáron, de így is rekonstruálni lehet az épület alaprajzát. A másik ház szerkezetéből csak a keresztirányú falakhoz tartozó jellegzetes oszlop-, ill. cölöplyuk helyek egy része maradt meg a lekoppott platón. A lelőhelyen a NÖK feltárással együtt 4 lengyeli oszlopszerkezetes ház vált ismertté. A lengyeli kultúra 2, faszervezet nélküli kútja a korabeli települést látta el ivóvízzel, amelyek a lelőhely É-i részén, alacsonyabb térszínen helyezkedtek el, egy nagy kiterjedésű, számos munkagödörből álló objektummal (666. obj.) és több

38 RKM 2010, 283–284.

39 RKM 2010, 284.